Yaşa, benim Halkım!

Ana Sözü

ANA SÖZÜ 1988

www.anasozu.com

№ 23-24 (618-619) 23 Kırım ay (dekabri) 2014 Paası - 2 ley 50 bani

Büün Gagauziya 20 yaşını tamamnadı

Büün hepsimiz kutlêêrız Moldova tarıfından 1994-cü yılın Kırım ayın (dekabri) 23-dä gagauzlara verilän Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusun 20-ci yıldönümünü.

Bu statusa basamaklar böläydi:

Perestroyka çekettiynän avtonomiya ruhu havada uçmaa başladı. Gagauz inteligenţiyası gagauzlara kultura avtonomiyasını fikirini ortaya attı.

1986-da gagauz rayonnnarın gazetalarında hem Kişinevun "Literatura şi Arta" gazetasında gagauzça sayfalar tiparlanmaa başladı. 1986-da açıldı "Bucaan dalgasında" televideniye hem radio kolverimneri. 1988-ci yılda "Ana Sözü" gazetası kuruldu. Bu presa yollarınnan gagauz dili, literaturası hem sözleri milletä hemen etişmää başladı. Fikirlär kaynamaa çeketti.

1988-ci yılda resimci Dimitriy SAVASTİNın masterskayasında toplanardılar Dimitriy SAVASTİN, Dimitriy NOVAK (Ayoglu), Görgi STAMATOV, İvan DYAÇUK, Todur ZANET da, gagauz milletinin gelecää için lafederäk hem düşüneräk, ortaya ölä bir ideyä koydular: bir diskusiya klubu açmaa. O klubun temelindä dä sora kuruldu "Gagauz Halkı" akıntısı. "Gagauz Halkı" akıntısının ardına Çadırda kuruldu "Millet Sancısı", Valkaneştä da – "Vatan" akıntıları.

1989-cu yılın Hederlez ayın (may) 21-dä "Gagauz Halkı" akıntısının I-ci Syezdı oldu, da burada hepsi akıntılar "Gagauz Halkı" akıntının kanadı altında birleştilär.

1989-cu yılın Canavar ayın (öktäbri) 29-da resimci Pötr VLAH, Leonid DOBROV, "Millet Sancısı" milli akıntının lideri Todur TERZİ Komratta kaldırdılar Gagauzların BAYRAANI (*Bayraanın avtoru – resimci Pötr VLAH*) – maavi bezin ortasında Canavar kafası resimni, bezin yannarında da – horozçuklar.

1989-cu yılın Kasım ayın (noyabri) 12-dä Komrat kutura Evindä olan gagauz halkın Üstolan Syezdında Karar alındı, ani Moldova Sovet Soţialist Respublikasının içindä Gagauz Avtonom Sovet Soţialist Respublikasının kurulmaa.

1990-cı yılın Orak ayın (iyül) 22-dä Gagauz Halkın Üstolan Syezdında Gagauz Milli Bayra hem Gagauz Milli Gimnası (*avtorlar Todur ZANET hem Mihail KOLSA*) kabledildi.

1990-cı yılın Harman ayın (avgust) 19-nda Gagauz Halkın Üstolan Syezdında baamsız Gagauz Respeblikasının kurulması dünneyä bildirildi. Syezd karar aldı o yılın Canavar ayında Gagauz Respeblikasının prezidentını hem Üüsek Sovetini seçmää.

2-ci sayfa

"Büünkü Moldovanın içindä Gagauziya avtonomiyasının rolü hem eri"

Gagauziya avtonomiyasının 20-ci yıldönümünä karşı Kırım ayın 12-dä Komradın kenarında, bir restoranın düün salonunda, oldu bir Halklararası bilim-praktika konferenţiyası. Konferenţiyanın temasıydı "Gagauz avtonomiyasına 20 yıl. Dün, büün, yaarına. Büünkü Moldovanın içindä Gagauziya avtonomiyasının rolü hem eri".

Konferenţiyayı hazırladılar Gagauziyanın İspolkomu, Halk Topluşu, Gagauziyanın Bilim Merkezi. Onnara yardımcı oldu Kişinev TİKA koordinatorluu da.

Konferenţiyada pay aldılar politikacılar Moldovadan, Türkiyedän, Ukraynadan, diplomat hem halklararası misiyaların başları, Gagauziyanın kurucuları hem aktivistleri.

Tribunadan konferenţiyada söz tuttular Gagauziyanın başkanı Mihail FORMUZAL, Halk Topluşun başı Dimitriy KONSTANTİNOV, Türkiyenin Büükelçisi Mehmet Selim KARTAL, Türkiye Parlamentının "Türkiye-Moldova" komisiyanın başı Özdem YÜKSEL, Moldovanın prezidentları Pötr LUÇİNSKİ hem Vladimir VORONİN, Moldova parlamentın spileri İgor KORMAN, Moldovada EB büükelçisi Pirkka TAPİOLA, Kişinev TİKA koordinatoru Canan ALPASLAN, GHT deputatı Georgiy LEYÇU h.t.b..

2-ci sayfa

Büün Gagauziya 20 yaşını tamamnadı

(Sonu. Çeketmesi 1-ci sayfada)

1990-cı yılın Canavar ayın 25-29 günnerindä, seçimneri kösteklemää hem Gagauz Respeblikasını yok etmää deyni, Kişinev Gagauziya halkların üstünä volontörları yolladı.

1990-cı yılın Canavar ayında (oktäbri) Gagauz Respeblikasının prezidentı Stepan TOPAL seçildi. Hep ozamannar Üüsek Sovetin deputatları da seçildi. Üüsek Sovetin başı Mihail KENDİGELÄN ayırıldı.

1990-cı yılın Canavar ayında (oktäbri) Gagauziyeya Sovetlär Birliin iç askeri girdi da Moldova hem Gagauz Respublikası arasında duvar gibi durdu.

1993-cü yılda Leonid DOBROV hem Konstantin TAUŞANCI Gagauziya (Gagauz Yeri) avtonom bölgesinin Zakon proektını önä çıkardılar. (*Proektın incelemesindä pay aldılar Todur MARİNOGLU hem Todur ZANET. Ama onnar proeknı imzalamadılar da proektın avtoru Leonid DOBROV hem Konstantin TAUŞANCI sayılêrlar*).

1994-cü yılın Kirez ayın (iyün) 2-dä Komrada geldi Türkiyenin 9-cı prezidentı Suleyman DEMİREL, da avtonomiyanın kurulmasında aracı oldu Gagauz Respublikasının hem Moldovanın arasında.

1994-cü yılın Kırım ayın (dekabri) 23-dä Moldova parlamentı kabletti "Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için" Zakonu.

Ama unutmayalım: olmaydı 1990-cı yılın Harman ayın (avgust) 19-zu HİÇ BİR KERÄ olmayaceydı 1994-cü yılın Kırım ayın (dekabri) 23-çü da.

Bunu HİÇ BİR KERÄ diil lääzım unudalım.

Konferenţiyalar biri-biri aardına oldu

Gagauziya avtonomiyasının 20-ci yıldönümünä karşı Komratta sıravardı konferenţiyalar geçti.

İlkin, Kırım ayın 10-da, "Mihail Çakir" pedagogika kolecında Gagauziyanın üüredicilik Upravleniyası yaptı kendi konferenţiyasını – «Образование, обновление, развитие и расширение сферы использования гагаузского языка на протяжении 20 лет существования Гагаузии». Sora da İspolkom kendi konferenţiyasını yaptı. Bürokratlardan kaarä, konferenţiyada, pay aldılar gagauz dilindä üüredicilär hem kultura insannarı da.

Şükür Allaha, ani konferenţiya gagauz dilindä geçti da gösterdi, ani dilimiz var hem yaşêêr. Da onu var nicä devlet strukturaları da kullansınnar.

Bu konferenţiyanın göstredi, ani Gagauziyada GAGAUZ DİLİNDÄ ŞKOLALAR LÄÄZIM AÇILSIN. Ama öndercilär istämeerlär. Genä gagauz dilini şkolalarda sadä predmet olarak görerlär. Bunu açıkladı sonunda kabledilän rezolüţiya da. O rezolüţiyada Gagauziyada gagauz dilindä şkolaların açılması hiç anılmadı da.

Gagauziyanın 20-ci yıldönümününnän T.C. Kişinev Büükelçisinin kutlaması

Kan kardaşımız Gagauzların (Gökoğuzların) avtonomiyalarını kazanmalarının 20-ci Yıldönümünü kutlamalarından büük kanaatlık duyêrım. Türkiyenin hem özelliklän Dokuzuncu Prezidentımız Sayın Süleyman DEMİRELin da katkılarınnan barışçı bir biçimdä kazanılan Avtonomiya Statusu, halklararası alanda önemni bir örnek gösterer. Suuk cengin sona gelmesi hem Sovetlär Birliinin daalması sorasında Balkannarda hem Kavkazlarda yaşanan etnik çatışmalar büük acılara sebep oldu. Ama, Gagauz (Gökoğuz) kardaşlarımızın hem Moldova pravitelstvosunun annaşmak yolunnan Gagauz Avtonomiyası barışçı bir biçimdä ortaya geldi.

Bu avtonomiyanın korunması, geliştirilmesi hem barış içindä ekonomika kalkınmanın sürdürülmesi, Türkiye tarafından öncelikli uur olarak görünmektädir. Devletimizlän, kulturalı, etnik hem istoriyalı baaları bulunan Gagauzların, büünkü günnü, demokratiyalı, insan haklarına saygılı, Moldovanın bir parçası olarak, kultura kimniklerini da korumak durumunnan, hızlan gelişmeleri en önemni uurumuzdur.

Bu çerçevedä, hem Moldova pravitelstvosuna hem da Gagauz kardaşlarımıza önemni sorumnuluklar düşmektädir. Avtonomiya Statusunun tam olarak uygulanması, Gagauz dilinin korunması hem geliştirilmesi için lääzımnı önnerin alınması, Gagauz kardaşlarımızın Moldovanın politika, ekonomika hem kultura ömüründä taa geniş biçimdä er almaları büük önem taşımaktadır. Türkiye, başta Büükelçiliimiz hem TİKA Temsilciliimiz olmak üzerä, bütün kurum hem kuruluşlarınnan bu doorultudakı kuvetlän yardım vermää hazırdır.

Bu üzerä bütün Gagauz kardaşlarımızı Avtonomiyalarının 20-ci Yılı oluşunnan eniden kutlêêrım, barış, raatlık hem varlık içindä taa çok 20 yıllar dilerim.

Mehmet Selim KARTAL,
T.C. Kişinev Büükelçisi

"Büünkü Moldovanın içindä Gagauziya avtonomiyasının rolü hem eri"

(Sonu. Çeketmesi 1-ci sayfada)

Konferenţiyadan sora fikirlär.

İslää iş konferenţiya. Hazırlayannar da çok zaamet etmişlär. Bu belliydi hem avtonomiyamıza yaraşardı. Yabancı insannarın önündä utandırmadılar kendilerini. Ama, aması da var.

Neçin sa zalda vardılar onnar da (*hem gagauzlar, hem da yabancılar*) kim 20 yıl geeri Gagauziyanın kurulmasına karşı gidärdilär hem ona köstek koyardılar. Yabancıları annêêrız, onnar ozaman da, şindi da politakacı. Ama avtomnomiyanın kurulmasına hiç yakın olmayan gagauzlar büünkü gündä ne aarardılar konferenţiyada sade bir Allah hem öndercilär biler?

Allaa yukarda, öndercilär da bunu açıklamayacak. Onuştan bir iş kalêr aslı: Konferenţiyanın temalarından birisiydi "Dün, büün, yaarına", onuştan avtonomiyanın duşmannarını öndercilär, dündän büünä geçirip, yaarına taşıyêrlar: taa ötää dooru da avtonomiyamıza hem milletimizä zarar yapsınnar deyni. Bu konferenţiyanın en şaşılacek işlerindän birisiydi.

İkincisi da kimin parasınnan bu konferenţiya "çastnıy restoranda" yapıldı? Açan Komrat Devlet Universitetında (KDU) bir sürü gözäl konferenţiya zalları var, küülerimizdä da kultura Evleri. Söz gelişi KDUnun da konferenţiyanın hazırlanmasında taa da çok rolü hem katkısı da olaceydı.

Todur ZANET. Fotolar avtorun.

Evropanın ekonomika cümnesinä integraţiya sergisi

Kırım ayın 19-20 günnerindä Komrat Devlet Universitetında (KDU) geçti "Evropanın ekonomika cümnesinä Moldova Respublikasının integraţiyası" mal hem tehnika sergisi. Onu ortak hazırladılar Komrat Pro-Evropa Merkezi, KDU hem Gagauziya ekomomika upravleniyası.

Sergi maasuz kuruldu göstermää deyni ne mallar hem tehnika var nicä yapmaa, açan Evropa Birliindän (EB) para kabledersin, ne işlär var nicä yapmaa o paraylan hem nicä faydalı onu kullanmaa.

Açılışta Komrattakı Pro-Evropa interaktiv Merkezin başı Lüdmila MİTİOGLU urguladı, ani bu sergiylän Merkez istedi kurmaa insannara deyni bir habercilik hem fikir yapısı, annatmaa EBnın faydalı yardımnarı için.

Gagauziyanın insannarından kaarä, sergidä pay aldılar Moldovanın başka rayonnarından biznes insannarı da: Orhey, Teleneşt, Dubasar, Şoldanelt h.t.b. rayonnardan.

PATRETTÄ: (aşaada soldan) **Komrattakı Pro-Evropa Merkezin başı Lüdmila MİTİOGLU, KDU prorektoru Lüdmila FEDOTOVA hem Gagauziya ekomomika upravleniyasının başı Vitaliy KÜRKÇÜ.**

Fotolar – gagauzmedia.md

"Gagauziyaya 20 yıl" çarşısı

Kırım ayın 11-13 günnerindä Komratta "Gagauziyaya 20 yıl" mal hem izmet sergi çarşısı oldu.

Çarşıda pay aldılar hem Gagauziyadan, hem da Moldovanın başka erlerindän insannar hem firmalar.

Sergi çarşısında vardı nicä satın almaa iyecek hem içecek mallarını, kosmetika, ilaç hem ruba.

"Gagauziyaya 20 yıl" sergi çarşısını ortak hazırladılar Komrat primariyası hem Gagauziyanın alış-veriş palatası.

Yabancıların arasında Rusiyanın "2014 yılın studentı" gagauzka oldu

Kasım ayın 25-dä Tatarstanın baş kasabasının Kazanın "Povoljye sport hem turizm akademiyasının" korpusunda seftä "2014 yılın studentı" premiyasını kazanannara ödüllär verildi.

Konkursun "Yılın yabancı studentı" nominaţiyasında birinci eri aldı "İ.G. Petrovskiy" adına Bränsk universitetın studentkası, çadırlıyka, "V.Moşkov" liţeyini başaran Alöna KAPANCI.

Ödülü hem diplomayı Alönaya verdi Olimpiada çempionkası Svetlana JUROVA.

Parlamenta 3 gagauz 1 da gagauzka seçildi

Kasımın 30-da Moldovada Parlamentına seçimneri oldu. Moldovanın Merkez Seçim Komisiyası açıkladı seçimnerin sonucunu. Buna görä belli oldu, ani politika partiyalar listelerindän parlamenta 3 gagauz 1 da gagauzka geçti.

MSKnın açıklamasına görä politika partiyaları bölä erleri kapladılar:

Soţialistlar partiyası – *20,51% (327 912 kişi oy verdi,* ***25 mandat****);*

Liberal-demokratlar partiyası – 20,16% *(322 201 kişi oy verdi,* ***23 mandat****);*

Komunistlär partiyası – 17,48% *(279 366 kişi oy verdi,* ***21 mandat****);*

Demokratlar partiyası – 15,80% *(252 489 kişi oy verdi,* ***19 mandat****),*

Liberallar partiyası – 09,67% *(154 518 kişi oy verdi,* ***13 mandat****).*

Buna görä belli oldu, ani politika partiyaların listelerindän parlamenta **3 gagauz 1 da gagauzka** geçti:

Soţialistlar partiyasından – ***Födor GAGAUZ*** *(Halk Topluşu deputatı);*

Liberal-demokratlar partiyasından – ***Nikolay DUDOGLU*** *(Komradın primar)* hem ***Demyan KARASENİ*** *(Halk Topluşu başı yardımcısı) ;*

Komunistlär partiyasından – ***İrina VLAH*** *(parlamentın deputatı).*

NOT. Bakarak nicä Gagauziyada geçti Moldovada Parlamentına seçimnär, annêêrız, ani burada insan başka türlü düşüner.

Gagauziyada Moldovada Parlament seçimnerindä proţentlar bölä bölündü:

Soţialistlar partiyası **– 57,13%**

"Выбор Молдовы - Таможенный союз" **– 14,36%**

Komunistlär partiyası **– 12,26%**

Demokratlar partiyası – **10,36%**

Födor GAGAUZ

Nikolay DUDOGLO

Demyan KARASENİ

İrina VLAH

Gagauziyanın 20-ci yıldönümünä patriotika

Bir ay geeri "GAGAUZLUK" cümne birlii, "Ana Sözü" gazetasınnan bilä, Komrat "Mihail Çakir" pedagogika kolecın üürencilerinin arasında "Gagauziya avtonomiyasının 20-ci yıldönümünä baaşlanan patriotika peet yarışmasını açıkladı. 2014-cü yılın Kırım ayın 12-dä bu yarışmanın sonuşları belli oldu.

Yarışmaya katıldılar hepsi kurslardan peet yazan üürencilär. Jurinin kararına görä 9 kişiyä ödüllär verildi (Galina SİRKELİnin "Lizgerli havada sazların türküsü" hem Todur ZANETin "Koorlaşmış ateş..." peet kiyatları). İlk üç eri alannara, bu kiyatlardan kaarä, büük ödül olarak, Todur ZANETin "GAGAUZLUK: Kultura, Ruh, Adetlär" kiyadı baaşlandı.

Yarışmada erlär bölä pay edildilär:

1. Nikolay BESARAB, 2412a gr., peet *"Vatan"*;

2. Nina UZUN, 4111 gr., peet *"Salt bu toprak kısmet verer"*;

3. Mariya BARGAN, 1214 gr., peet *"Dededän baaşış"*;

4. Yulä ANDRİEŞ, 3112 gr., peet *"Sevmää onu, saymaa lääzım"* hem **Lüdmila ZLATOVA,** 3112 gr., *peet "Saygılı Gagauz Eri!"*;

5. Mariya ERİNEŢ, 3312 gr., peet *"Gagauziya – hoş Vatanım"*;

6. Oksana GRADİNAR, 3312 gr., peet *"Vatan! Ne tatlı bir laf!"*;

7. Olesä KAPAKLI, 1214 gr., peet *"Duuma erim"*;

8. Yulä KİOR, 1214 gr., *"Vatanım!"*

Yarışmada pay alan başka üürencilerin peetleri da, maasuz baaşış olarak, "Ana Sözü" sayfalarında tiparlêêrız.

Vatan
Vatanım bana deyni sän pek paalıysın,
Bütün yaşamamnan sän baalıysın.
Burada benim ana evim,
Burada ilk adım yaptım.

Kısmetliyim bän bu dunnedä,
Ki var bölä Vatan bendä.
Burada pek çok insan yaşêêr,
Gün-gündän ilerletmää seni o savaşêr.

Bana deyni bu er en paalı,
Üüreemä deyni o hatırlı.
Burada duudu benim ayläm.
Burada yaşêêr senseläm.

Burada buldum dostlarımı,
Seftä gördüm anamı hem bobamı.
Bizä deyni büük bu Vatan ,
Baaşış gibi verili o Allahtan.

Herbir insan bunu lääzım bilsin,
Brakıp ana topraanı,
başka devletä gitmesin.
Eer gidärsaydı da, geeri evä gelsin.
Ana topraanı unutmasın.

Nikolay BESARAB, 2412a gr.

Salt bu toprak kısmet verer
Bu dünnedä salt o yaşêêr,
Kim Vatanı en çok sever,
Zerä Vatan nicä Ana,
Yalpaklıını adêêr bizä.
Salt bu toprak kısmet verer,
Cennet kapusunu açêr.
O üüreder bizi sevmää,
Zorluklarda bilä olmaa.
O üüreder bizi işä,
Ki kırlarda büüsün booday.
Soframızda olsun ekmek.
Evimizdä olsun kısmet.
Yaşayalım hep şenniktä,
Kanın düülsün damarlarda.

Nina UZUN, 4111 gr.

Dededän baaşış
Dededän baaşış gibi,
Kaldı bizä Vatan.
Başka laflarlan söleyeräk –
Gagauzistan!

Gagauziyam benim,
Yaklaşêr senin günün.
Meraklı, çok beklenän,
İnsana umut verän.

Üç yıldızlı bayraanda
Büük maana saklı.
Ne olmuş evel vakıt
Düşünmää koydu.

O bayraan ne koraflı!
Renkleri parlêêr.
Herbir rengin ardında
Bir fikir durêr.

Maavidän geler kısmet,
O gökün rengi.
Bim-biyaz hoşlu bir renk
Gösterer birlii.

Kırmızı sevda dolu,
Üüremä saalık,
Halkımın kaavi ruhu
Büük verer kuvet.
Gagauziyam benim,
Yaklaşêr senin günün
Meraklı, çok beklenän,
İnsana umut verän.

Eh, insan, girgin insan!
Var bizdä salt bir Vatan.
Onu severim, sevecäm,
Zenginnedip, koruyacam.

Mariya BARGAN, 1214 gr.

Ne büük kısmet
Büük duyugu üreemä kondu.
Gagauziya, isteerim sana
Bütün candan sevdamı adamaa,
Hoş duygumu hepsinä annatmaa.

Yaşêêrım bän Bucak tarafında.
Ne büük kısmet, ki varım dünnedä,
Ki var küüyüm, hısımnarım,
Ana-bobam, dedäm, çok dostlarım.

Yaşamamız geçer umutlan saalıkta.
Hem gün-gündän hep sayıklêêrım:
Ne büük kısmet, ki varım dünnedä,
Ki var Gagauzluk – girgin halkım,
İrmi da yaşında serbest devlet –
Paalı, çok saygılı hoş Vatanım.

Yaşêêrım bän Bucak tarafında.
Ne büük kısmet, ki varım dünnedä.
Gerbä, Bayraa, bir ayoza gibi,
Devletimiz bakêr.. Çalêr halkım Gimni.

Üç koraflı bayrak bizi birleştirer,
Büük dostlukta birlii pek koruyêr.
Geleceenä üç yıldızın şafkı,
Geniş yolu halkımıza belli eder.

Yaşêêrım bän Bucak tarafında.
Ne büük kısmet, ki varım dünnedä,
Ki var küüyüm, hısımnarım,
Ana-bobam, dedäm, çok dostlarım.

Sän Gagauziyam - benim boba evim,
Sendän benim büük kuvedim.
Sana inan ölä çetin,
Ki demirdän o taa kaavi.
Vererim söz seni pek korumaa,
Seninnän hep hodullanmaa.

Mariya BARGAN, 1214 gr.

Sevmää onu, saymaa lääzım
Gagauziya – benim evim.
Onsuz bän kim, onsuz bän kim?
Onsuz bän soluksuz gibi.
Sevmää onu, saymaa lääzım.

Gagauziya – Ana Erim,
Sän ne paalı hem pek zengin.
Var çalışkan insannarın,
Sedef gibi gözäl adetlerin.

Var bayraamız, var bayraamız-
İnan umutlan kenarsız.
Üç yıldızlı – üüseklerdä,
Dalgalanêr hoş havada.

Lüzgär ona türkü çalêr.
O türküyä laflar katêr:
Gagauzlar, birleşiniz
Da dooruluu koruyunuz.

Gagauziya – benim evim.
Onsuz bän kim, onsuz bän kim?
Onsuz bän soluksuz gibi.
Sevmää onu, saymaa lääzım.

Yulä ANDRİEŞ, 3112 gr.

peet yarışmasının sonuçları belli oldu

Saygılı Gagauz Eri!
Neyä biz Gagauziya deeriz?
Evä, neredä yaşêêrız.
Neredä mamumuz bizi bekleer,
Yalpak laflan danışêr.

Gagauziya bizim pek gözäl,
İnsannar pek çalışkan,
Uşaklar da şeremet,
Oguz kökündän, millet.

Selemneerim otları,
Selemneerim lüzgeri,
Selemneerim topraamı,
Selemneerim Bayraamı.

Üç renkli. Üç yıldızlı.
Sevindirer halkımızı.
Kırmızı rengi söleer:
Girginnik halkta yaşêêr.

Maavisi - açık göklär,
Dünnedä şen türkülär.
Biyazı – umut cana,
Aydınnık geleceenä.

Selemneerim büün seni,
Saygılı Gagauz Eri!

Lüdmila ZLATOVA 3112 gr.

Gagauziya – hoş Vatanım
Gagauziya! Ne gözäl bu laf!
Gagauziyada ne gözäl toprak.
Burada duudum, büüdüm,
İlk çetin adımnarımı yaptım.

Bu gün, Gagauziya,
Senin duuma günün.
İrmi yılda belli –
Geleceenä açık yolun.

Büük sevinmäk,
Ki varsın hem yaşêêrsın,
Umut, örnek bizä verersin.
Açan da Bayraamız dalgalanêr,
Canımı diridän koparêr.

Paalı, gagauz halkım,
Seni bän pek severim.
Canımdan sizä
Dooruluu söleerim:
İsteerim, sevgili dostlar,
Yaşayasınız siz pek gözäl!

Ne da olsa, hiç bir zaman unutmam,
Topraamı, sevgili Vatanımı,
Ana-boba duuma evimi.

Bucak, Bucak – sän Vatanım !
Seni beenerim tarafım.
Gözäl topraamız bizim.
Gagauziya – hoş Vatanım.

Mariya ERİNEŢ, 3312 gr.

Vatan! Ne tatlı bir laf!
Vatan! Ne tatlı bir laf!
Gül gibi açer o üreemdä.
"Vatan olmasa – can olmaz", –
İşidärsin benim dä sözümdä.

Vatanım, paalı dostum,
Sana baalı benim canım.
Her zaman seni koruycam,
Zorluklarda da brakamaycam.

Saa ol, ani verdin bana kısmet
Hem yaşamaa deyni kuvet.

Oksana GRADİNAR, 3312 gr.

Duuma erim
Duuma erim – paalı evim.
Hiç diilim bän pişman,
Ani severim pek seni,
Sevdim hem sevecäm.

Sän nicä bir uzun yolcaaz
Bitkisiz gözeliinnän
Hem can sıcaklıınnan
Kısmet hep başlêêrsın ,
İçimi yısıdêrsın.

Seni severim bütün ürektän,
Seni sayêrım salt bütündän.
Hodullanêrım seninnän,
Halkın girgin ruhunnan.

Çok gözelliin var dünnedä,
Paalı duuma erim...
Çok mutluyum bän burada,
Benim paalı evim.

Bulunarkan senin yanında,
Benim canım salt yımışêêr.
Bulunarkan senin yanında,
Benim içim salt uslanêr.

Sevdim, severim, sevecäm
Seni, paalı Bucaam!
Saydım, sayerım, sayacam
Seni bän herzaman!

Olesä KAPAKLI, 1214 gr.

Vatanım!
Gözäl dolayların,
Zengin meyvaların,
İi topraan.
Tatlı lafın Vatanım!

Vatan o...
Neredä bizim ana-bobamız,
Neredä dostlarımız,
Neredä şenni dünnä,
Neredä yaşêêr sevda.

Kim dä gitmesin yabancı topraa,
Döner geeri kendi Vatanına,
Deyni Vatan çaarêr bizi evä,
Magnit gibi çeker kendisinä.

Vatanım
Çok paalıysın sän bizä.
Saa ol, deeriz biz sana,
Ani büüdersin, bizi koruyêrsın,
Gagauzluu çetin tutmaa
Yardım edersin.

Yulä KİOR, 1214 gr.

Ana topraam
Gagauziya – Ana topraam!
Sän şılêêrsın taa pek güneştän.
Yısıdêrsın körpä üreeciimi,
Doldurêrsın hoş kalibimi.
Yaşa topraam binnärlän yıl,
Gelän evladları hep sevindir!
Hodullanêrım – gagauzkayım bän.
Geldi vakıt, söleerim genä :
Sendän paalı,
Gagauziya – saygılı Vatanım,
Bu dünnedä hiç yoktur!

Alina MİHAYLOVA, 1214 gr.

Gecä-gündüz bän yalvarêrım Allahı
Var dünnedä ölä insannar –
Onnara – gagauzlar – deerlär.
Pek işçi, şeremet, zaametkär,
Ana topraanı da pek severlär,
Vatanını kalbindä taşıyêrlar.
Bu toprakta onnar çoktan yaşêêrlar
Hem gözäl bereket tä büüderlär.
Bölä ana tarafını zenginnederlär,
Bununnan Vatanını ilerlederlär.
Ki korusun gözäl Vatanımı –
Sevgili Gagauziya Erimi.

Tatyana PATRAMAN, 1414 gr.

Plaiul meu natal!
Găgăuzia-e plaiul unde traiesc,
Nespus de mult eu îl iubesc.
Sunt mîndră că aici m-am născut,
Din obiceiurile strămoşilor
am crescut.

E unicul loc unde mă simt bine,
Cît de greu nu mi-ar fi,
Dumnezeu e cu mine.
Aici, în Găgăuzia
sunt un demn cetăţean,
Eu am plaiul meu, nu sunt orfan.

Doar aici eu pot fi fericită,
Mă înconjoară oamenii
dragi şi sunt iubită.
Găgăuzia îmi este
scumpa ca un părinte,
Anume pe ea, mereu o voi ţine minte.

Dorina STOLERU, 4111 gr.

Gagauziya
Var çok gözäl memleket
bizim dünnedä.
En islää bana – Gagauziya.
Gagauziyä bana en paalı toprak,
Neredä güneş tä şılêêr taa sıcak,
Kırlarda döşedili altından başak,
Yukarda dalgalanêr üç renkli bayrak.
Tä şansora 20 yıl uçtu, tez geçti,
Nicä gagauzlar devleti kurdu.
Var bizdä da:
Bayrak, Gimn hem Gerbimiz.
Onnara pek seviner herbır gagauz.

Veronika GAGAUZ, 4112 gr.

Gagauziya
Gagauziya – benim Vatanım.
O paalı duuma erim,
Sevgili köşeciim, ayozlu erim.
Sana yakındır canım.

Çok cömertsin sän, Bucak.
Senin topraan pek sıcak
Doyurêr, sulêêr,
Herbirini yısıdêr.

Paalı Bucak, Vatanım,
Bän senin kafadarın,
Sade seni koruyacam
Hem senin için yaşayacam.

İrina TERZİ, 4111 gr.

Prezintaţiyada hepsinin gözleri yaşlan doldu

Kongazın 1-ci teoretik liţeyindä Kırım ayın 12-dä Todur ZANETin "Onnar geldilär sabaa karşı..." kiyadına prezentaţiya oldu. Prezentaţiyayı hazırladı 7-ci "b" klasınnan gagauz dilindä üüredici Mariya İlyiniçna DUŞKOVA. Üürencilerdän kaarä, prezentaţiyada pay aldılar liţeyin direktoru İordan Nikolaeviç YASIBAŞ, küçük klaslarda zavuç Evgeniya İvanovna ARNAUT, gagauz dilindä hem istoriyada üüredicilär, başka klasların üürencileri.

Ev saabileri tuz-ekmeklän karşladılar kiyadın avtorunu. Sora üürencilär Praskovya URUM hem Veçeslav BESARAB kısadan annatılar musaafirin biografiyasını. Üürencilär gösterdilär kiyattan bir parça teatrulu ştenkası da.

Nicä açıkladı Mariya İlyiniçna DUŞKOVA, açan klasta üürencilär okumuşlar bütün kiyadı hepsicii aalamışlar. Şindi da, açan ştenka başladı, da üürencilär Praskovya URUM hem Mariya BOYİŞTÄN okuyardılar avtorun sözlerini, hem, üürencilär oynardılar kiyadın kahramannarının Kaleci Lambunun (*Veçeslav BESARAB*) hem Milananın (*Mariya MİHNA*), Falcı Pantinin (*Viktor ÇEBAN*), Kara Petrinin (*Georgiy PEYU*), Katinin (*Dorina JEJU*), Ligorun (*İlya NİKİTOV*) MGB ofiţerlerin (*Stepan DÜVENCİ*) rollerini, zalda bulunannarın hepsinin gözleri yaşlan doldu. Çoyu aalardılar da.

Teatru ştenkası bittiynän üürencilär kiyadın avtoruna çeşitli soruşlar koydular. Hepsiciini en pek meraklandırardı bir soruş: "Neredän Falcı Panti bilärdi ne oldu Milanalarlan Sibirdä hem nicä o tanıdı onnarı, açan kendisi görmärdi?"

Bu soruşa cuvap ederäk, Todur ZANET annattı buna benzär bir istoriya kendi küçüklüündän, açan Kazayak küüyündä yaşardı bir kusurlu hem yatalak insan da o görärdi ne olêr uzakta hem er altında. Annadarak kiyat için, avtor açıkladı, ani bütün annatmaklar hepsi halizdän olmuş hem kiyat dokumental bir kiyat.

Prezentaţiyadan sora liţeyin üürencileri izin istedilär okumaa kendi peetlerini. Neyä kayıllık kablettilär. Läazım urgulamaa, ani peetlär pek meraklıydı. Liţeyin musaafiri pek beendi genç poetın Kosti PULUKÇUnun peetlerini.

Şkolanın poetları için annadarak, Mariya İlyiniçna DUŞKOVA sevindi ona, ani Gagauziyada eni çıkan gençlerin poeziya kiyadında "Umut şafkları", var Kongazın 1-ci liţeyini bitirän uşakların Olga KARASENİnin (PALİK) hem Nadejda UZUNun peetleri da.

Kongazın 1-ci liţeyindä meropriyatiyayı başararak, liţeyin direktoru İordan Nikolaeviç YASIBAŞ şükür etti Mariya İlyiniçna DUŞKOVA hem hepsinä, kim hazırladı gözäl bu literatura yortusunu hem da yortuya katılan yazıcıya. Liţeyin zavuçu Evgeniya İvanovna ARNAUT da çok gözäl laflar söledi yazıcıya hem hepsinä meropriyatiyayı hazırlayannara hem onda pay alannara.

Meropriyatiya bittiktän sora, musaafirä hem üüredicilerä deyni bir pomana masası kuruldu. İmekleri bütün ürektän hazırlamıştılar liţeyin aşçıykaları Elena İKİZLİ, Mariya DUŞKOVA hem Elena MASLİN. Bakmadaan ona, ani oruçtu, yazıcının istediynä görä, masada vardı kıırma hem döşemä da.

Not. Prezentaţiya liţeyin bibliotekasında oldu. İçersi almazdı hepsi insannarı, ani istärdilär bu işi görmää hem onda pay almaa. Onuştan lafta var ilkyaza liţeyin büük zalında bu kiyatlan ilgili eni gösterilär yapmaa.

İvanna UZUN,
Kongazın 1-ci liţeyin istoriyada üüredicisi
Fotolar – Dorina BESARAB

"Altın fikirlär" aforizma kiyadı çıktı

Geçennerdä gagauz okuycusuna tanıdıldı eni bir kiyat – "Altın fikirlär". Onu hazırlamış Beşgöz küüyün primarı Nikolay GOTİŞAN. Canabisi gagauz dilindä üüredici zanaatına saabi.

Kiyadın prezentaţiyası oldu Gagauziyanın bilim Merkezindä. Ona pay aldılar Merkezin zaametçileri, bilim hem kultura adamnarı, cümne insannarı.

Nicä açıklandı prezentaţiyada avtor Nikolay GOTİŞAN, o kendisi çevirmiş gagauz dilinä hem kiyatta erleştirmiş Konfuţiy, Paskal, Seneka, Solomon, Sokrat, Demokrit gibi dünnä filosofların altın sözlerini.

"Altın fikirlär" kiyadın tiparlanması için İspolkom avtonomiyanın bücetından harcadı 14 bin ley.

Kiyat en geniş auditoriya için hazırlandı. Tirajı – 370 taanä.

Aydar küüyü için istoriya kiyadı çıkacek

Aydar küüyün eski kolhozun predsedateli Födor KURU hazırlamış Aydar küüyü için 600 sayfalık bir kiyat – «Веков связующая нить».

Bunu Canabisi açıkladı Gagauziyanın radiosundan. Kiyatta toplu dokumentlär taa 1787-ci yıldan beeri.

Kiyat annadacek küüyün kurulması hem istoriyası için, onun insannarı için. Kiyadın 23 bölümündä 300-dän zeedä patret hem dokument tiparlanacek.

Födor KURU annattı, ani bu işi, var nicä demää, şakadan başlattı - istemiş aaraştırmaa hem bulmaa haliz ne maana var kendi laabında hem neredän onun kökleri. Ama iş büümüş da kiyada dönmüş.

2015 yıl türk dramaturgun Haldun TANERın hem hakas destancısının Semen KADIŞEVın yılı

TÜRKSOYa girän türkçä lafedän devletlerin kultura ministruları kendi 32-ci dönem dayma Konseyi toplantısında Kazanda (RF, Tatarstan) Kasım ayın 21-dä açıkladılar, ani 2015 yıl Türk dünnäsında sayılacek Türkiye dramaturgun Haldun TANERın hem Hakas destancısının Semen KADIŞEVın yılı. Bu iki büük kultura insannarın 2015-ci yılda duuma günnerinin yıldönümneri tamamnanêr: türk dramaturgun Haldun TANERın 100 yılı, hakas destancısının Semen KADIŞEVın da 130 yılı.

Dayma Konseyä girän devletlär lääzım olacek 2015 yılın içindä annatsınnar Türk dünnäsının bu büük kultura adamnarı için, çevirsinnär hem yayınnasınnar onnarın yaratmalarını, ştenalarda koysunnar pyesaları hem başka işleri yapsınnar bu insannarı kendi milletinä açıklamaa deyni.

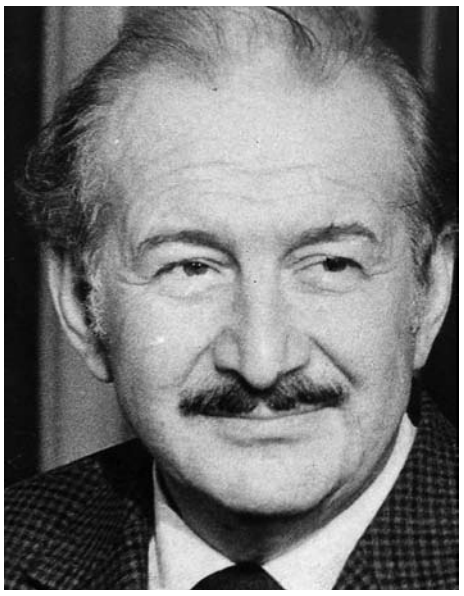

Haldun TANER Türkiyenin anılmış teatru hem kabare dramaturgu, lektor hem jurnalisit. Respublika vakıdının en büük yazıcılarından birisi.

Duudu 1915-ci yılın Baba Marta ayın 16-da İstanbulda. 1935-ci yılda orta şkolayı bitirdi. Germaniyada Heidelberg Universitetindä üürendi. 1950-ci yılda İstanbul universitetın literatura bölümün türk filologiyası fakultetını başardı. Hep 1950-ci yıldan beeri pyesa yazmaa başladı. 21 pyesanın avtoru.

Yaşamasının son yıllarında Ankaranın hem İstanbulun universitetlarında teatru istoriyasında lekţiyaları okuyardı. "Miiliyet" gazetasında jurnalisttı.

1986-cı yılda Hederlez ayın (may) 7-dä raametli oldu.

Büünkü gündä Haldun TANERın adını taşıyêr İstanbulun Kadıköy teatrunun ştenası. "Miiliyet" gazetası 1987-ci yıldan beeri Haldun TANERı anmasına "Haldun TANER proza ödüllerini" düzenneer.

Semen KADIŞEV hakas milletinin en büük ***haycı-namahçısı*** (*insan ani becerer muzıka tertiplerin akomponimentına kahramanık balladalarını annatmaa*), ***çathancı*** (çathan – *hakasların telli çalgıcı instrumenti*), ***tahpahçı*** (*hakasların peet annatmaa ustalı*), Sovetlär Yazıcılar Birliin azası (1954 y.).

Duudu 1885-ci yılın Ceviz ayın (sentäbri) 16-da fukaara hem çok uşaklı avcı aylesindä. *Haycı* ustalını bobasından üürendi.

Semen KADIŞEV tanınmış folklorcuydu. Bilärdi otuzdan zeedä hakas halkının kahramannık balladalarını.

Raametli oldu 1977-ci yılın Kirez ayın (iyün) 30-da.

Semen KADIŞEV adını taşıyêrlar Hakasyanın respublika kultura hem halk yaratması Merkezi hem Abakan kasabasının bir sokaa.

III-cü Halklararası Kaşgarlı MAHMUT proza yarışmasının Gagauziyada sonuçları

Gagauziyada III-cü Halklararası Kaşgarlı MAHMUT proza yarışmasının jürisinin kararına görä erlär bölä:

Birinci er – *verilmedi.*

İkinci er – *Todur MARİNOGLU* (*annatma "Ömürboyunca umut"*);

Üçüncü er – *Konstantin KURDOGLU* (*annatma "Bölünmüş düş"*).

Jüri azaları: Todur Zanet, Galina Sirkeli, Mariya Çebanova.

Konstantin Kurdoglo eni kiyadına prezentaţiya yaptı

Gagauziyanın İspolkomunda Konstantin KURDOGLO kendi eni kiyadını tanıttı. Bu kerä din insannarı için – «Гагаузы на святом Афоне».

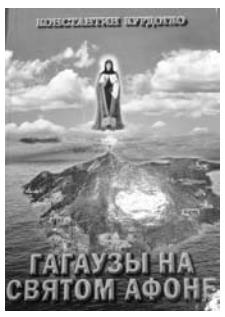

Kiyadın prezentaţiyasında pay aldılar gagauziyanın bürokratları, kultura insannarı, kiyadın sponsorları hem Afon manastırın temsilcisi.

Kiyat «Гагаузы на святом Афоне» rus dilindä annadêr o gagauzlar için, ani bu manastırda erleşmişlär: hem popazlar için, hem da orada işleyän sıradan gagauzlar için.

Kiyadın sponsoru oldu "Birliktä iilik" Cümne Birlii. Bu birliin predsedateli Ruslan GARBALI urguladı, ani bu türlü kiyatlar pek faydalı olacek gençlerä deyni, hem verecek kolayını onnarı ruhtan terbietmää. Bu üzerä da Canabisi teklif etti kiyada şkolalarda da prezentaţiya yapmaa.

Kiyadın tirajı 500 taanä.

Not. Konstantin KURDOGLO kendisi baurçulu. Orada fizkulturada üüredici işleer. Artık 5 kiyadın avtoru oldu.

Dimitriy ÇUBAŞENKOnun anasını evindä öldürdülär

Moldova parlamentına seçimnerä karşı, kendi evindä öldürüldü anılmış jurnalistın Dimitriy ÇUBAŞENKOnun anası Valentina ÇUBAŞENKO. Bu öldürmäk kaldırdı ayaa hepsi cana yakın cümne insannarı.

Olay için cuvap verärkana Kişinev polităiyası açıkladı, ani Kasım ayın 26-da saat 15-30-da polităiyeya telefonda vermişlär haber, ani kendi evindä bulunmuş 75 yaşındakı karının ölüsü. Hemen erinä operativ grupa yollanmış.

Nicä açıkladı presaya raametlinin oolu, «Панорама» gazetanın baş redaktorun Dimitriy ÇUBAŞENKO, anasına ilktän arttan kafasına aar bir işlän urmuşlar, sora da zavalıyı buumuşlar. Evdän bişey kaybelmemiş.

Kırım ayın 5-dä prokuratura bildirdilär, ani bu öldürmäk sadecä bir yaşamak olayı.

Prokurorların bildirmesindän sora Dimitriy ÇUBAŞENKO yazdı kendi internet sayfasında: "Yınanmêêrım!"

Not. Gazetamızın adından hem kendi adımdan bildirerim bizim acızgannumızı Dimitriy ÇUBAŞENKOya hem onun aylesinä. Raametlinin topracu ilin olsun.

Todur ZANET

Gagauzlarda Canavar yortuları için kiyat

Gagauz bilim insanı Elizaveta KVİLİNKOVA tipardan çıkardı eni bir kiyat – «Культ волка у гагаузов сквозь призму этнокультурных символов».

Kiyadın prezentaţiyası oldu hem Çadır kasabasında, hem da Komrat Devlet Universitetında.

Kiyatta toplu bilgilär gagauzlarda Canavar yortuları için, yabanı için türkülär, legendalar hem annatmalar.

Dr. Elizaveta KVİLİNKOVA kiyadın materiallarını açıklêêr êtnokultura simvolları bülüründän bakışlan. Bu iş doorudan kiyadın adında gösteriler.

Kiyadın tirajı – 200 taanä.

Not. İstoriya bilgilerindä doktor habilitat Elizaveta KVİLENKOVA (kız laabı KASIM) duudu Çadır kasabasında. Başardı Moskvanın "M.Lomonosov" devlet Universitetın istoriya fakultetını. Moldova bilimnär Akademiyasının zaametçisi.

Sportta yılın umudu

Moldovada yılın sportsmennarını ayırdılar. Onnarın arasında var gagauz güreşçisi Dimitriy ÇAKUSTA da. Ona "Sportta yılın umudu" ödülü verildi.

Anılmış genç gagauz güreşçisi Dimitriy ÇAKUSTA bu yıl Slovakiya Respublikasında kadetlar arasında serbest güreştä dünnä çempionatında üçüncü eri aldı.

Sora da, Kitay Halk Respublikasında gençlär arasında II-ci Olimpiadada (Nankin kasabasında) serbest güreştä Moldova için gümüş medaliyi kazandı.

Anastasiya LAZAREVA – "Bucak gözeli"

Çadır kasabasında "Bucak gözeli - 2014" yarışması oldu. Yarışmada, on kızın arasından, "Bucak gözeli - 2014" seçildi çadırlıyka Anastasiya LAZAREVA. Gözellär konkursunda pay aldılar kızlar Çadırdan, Komrattan, Çöşmäküüyündän, Sadaklıdan (Basarabka rayonu), Kortendän (Taraklı rayonu).

Konkursta kızlara hepsinä çeşitli nominaţiyalarda ödül verildi: "Miss stil" – Ekaterina BABKİNA, "Miss fantaziya" – Kseniya TARANENKO, "Miss originalnost" – Anastasiya LAZAREVA, "Miss şarm" – Olga KİOSE, "Miss oboyaniye" – Maryana ORMANCI, "Miss romantika" – Oksana KOBAN, "Miss nejnost" – Kseniya İSKİMCİ, "Miss oçerovaniye" – Natalya DODON, "Miss privlekatelnost" – Marina YALAMA, "Miss graţiya" – Kristina JİMJİM.

Nicä açıkladık yukarda "Miss – Bucak gözeli" seçildi çadırlıyka Anastasiya LAZAREVA. O kabletti Moldova parlamentın deputatından İrina VLAHtan koronayı hem 10 bin ley baaşış. Birinci vişe-miss Kseniya TARANENKO hem ikinci vişe-miss Ekaterina BABKİNA oldular. Hepsi kızlara sponsorlardan çiçek hem paalı baaşışlar verildi.

Yarışmalanın arasında ştenada çaldılar Gagauziyanın hem Moldovanın anılmış solistleri Darya TARANENKO, Yuliya LÜLENOVA, Ekaterina KOJOKARU, Kristina KROYTORU, Boris KOVAL.

Foto - gagauzinfo.md.

Kişinevda IWCMın 18-ci yardım Kolada paneerı oldu

Kırım ayın (dekabri) 7-dä Kişinevda geçti Moldovanın Halklararası karı klubun (IWCM) 18-ci yardım Kolada paneerı. Burada pay aldılar Moldovada bulunan 26 büükelçilii hem diplomatiya misiyaları. Panerda Moldovanın butii da kuruldu. Satılaa çıkarılan hepsi malların parası toplandı Onkologiya İnstitutuna leykomiya hem başka onkohastalıkları olan uşaklara deyni.

Paneerın ofiţial açılışını yaptılar Moldovanın Halklararası karı klubun (IWCM) başı, Türkiye Büükelçisinin eşi Banu Cankan KARTAL hem Moldova Prezidentın karısı Margareta TİMOFTİ. Açılıştan sora Margareta TİMOFTİ hem Banu Cankan KARTAL hepsi butikleri dolaştılar.

Kolada paneerında vardı nicä pek ucuz paaya çeşitli malları hem türlü baaşışları almaa, milli imeklerdän hem içkilerdän datmaa. Paneerda may bütün gün konţert gösterildi. Konţerti Büükelçiliklär hazırlamıştılar.

Bu yıl da, nicä da bıldır, Kolada paneerında en büük butii kurmuştu Türkiye Respublikasının Büükelçilii hem Moldovada TİKA koordinatorluu.

Türkiye Büükelçilii becerdi 156 bin leydän zeedä paraya mal satmaa. Buldırkı paraya görä bu iki katından zeedä bir para.

"ANA SÖZÜ"Gagauz dilindä gazeta
Çıkêr 14.08.1988 beeri

Kurucu "ANA SÖZÜ" S.R.L.
Sertifikat No. 1003600086420

Todur ZANET
Baş redaktor

İndeksi - PM – 21358

Gazeta "Universul" basım evindä basılêr
Tiraj – 3000 ekz. Sımarlamak No: 5016.

YAZIŞMA ADRESİMİZ:
RM – 2028, Moldova, Kişinêu,
c/p Nr. 1025. Tel/fax: 022 28-18-04

e-mail: todur.zanet@gmail.com
zanet@anasozu.com